

ЗАЛУЧЕННЯ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДО ПІДГОТОВКИ ВОЛОНТЕРІВ В РАМКАХ ЄВРО 2012

*Біль М.Р., здобувач ЛНУ ім. Івана Франка,
викладач Львівського інституту економіки і туризму*

Організація Чемпіонату Європи з футболу в Україні, зокрема у Львові, вимагає активізації волонтерського руху та залучення такої категорії людей, як волонтери. Волонтер – це фізична особа, яка добровільно здійснює благодійну, неприбуткову та вмотивовану діяльність, що має суспільно-корисний характер. На думку І. Зверевої, волонтерський рух – це добродійна робота, яка здійснюється фізичними особами на засадах неприбуткової діяльності, без заробітної плати, без просування по службі, заради добробуту та процвітання спільнот і суспільства у цілому [4, с.38].

Як свідчить практика проведення футбольних чемпіонатів – значний відсоток серед волонтерів становить молодь, зокрема студенти. Необхідність залучення великої кількості людей до організації та проведення чемпіонату зумовила активізацію центрів підготовки волонтерів. Тож перед вищими навчальними закладами, що були обрані центрами підготовки волонтерів до чемпіонату УЄФА Євро 2012, постало питання створення відповідних спеціалізованих програм відбору та навчання потенційних волонтерів.

Питання підготовки та організації подальшої роботи волонтерських груп в Україні не є новим. На сьогодні успішно реалізовано чимало програм, завдяки яким людей залучено до різних напрямків волонтерської діяльності. Проблемою розробки теорії та практики основ волонтерського руху в Україні займалося багато науковців. Так, у роботах І. Зверевої, Г. Лактіонової, С. Савченка, С. Харченка обґрунтовано роль волонтерства як складової соціально-педагогічної роботи з молоддю. У дослідженнях О. Безпалько, З. Бондаренко, Р. Вайноли, Н. Заверико, А. Капської, Т. Рудякевич, розкрито технології

залучення та підготовки молоді до волонтерської діяльності, зокрема в умовах ВНЗ.

Т. Лях, досліджуючи соціально-педагогічну діяльність студентських волонтерських груп, визначає студентську волонтерську групу як невелику за чисельністю спільноту студентів, що діє на добровільних засадах, об'єднана певною благодійною діяльністю та утворена при державній чи неурядовій організації. [3]

З.Бондаренко у своїх дослідженнях зазначає, що в Україні ще не сформована цілісна технологічно обґрунтована система розвитку та підтримки волонтерів з числа студентської молоді, вивчення їх особистісного потенціалу, умов організації та залучення їх до волонтерської діяльності. Також досі не спостерігалось організованого залучення великої кількості студентської молоді та її підготовки до волонтерства через певні структурні об'єднання вищих навчальних закладів [1].

Однак, аналіз проблем волонтерства в Україні показав, що залучення людей до волонтерської діяльності в рамках проведення футбольних матчів є новим та практично не розробленим напрямком діяльності волонтерів в нашій державі. А в умовах наближення футбольного чемпіонату УЄФА Євро 2012 даний напрямок набуває все більшої актуальності та потребує детальної розробки.

Так з метою належної підготовки студентів для здійснення волонтерської роботи під час проведення у Львові заходів в рамках чемпіонату з футболу у Львівському інституті економіки та туризму (ЛІЕТ) було розроблено "Примірну програму підготовки волонтерів до Чемпіонату Європи з футболу в Україні у 2012 році". Презентація програми відбулася під час проведення Всеукраїнського круглого столу "Роль громадськості та волонтерського руху студентів в успішному проведенні фінальної частини чемпіонату Європи з футболу 2012 року в Україні і місті Львові".

В рамках даної програми нами був розроблений тематичний модуль "Соціально-психологічна підготовка волонтерів" що, окрім теоретичної підготовки, включав чотири практичні тренінгові заняття:

1. Тренінг "Особистісний потенціал волонтера", метою якого є розширити уявлення студентів про особистісно-моральні якості, необхідні волонтеру, з'ясувати вимоги, що ставляться до волонтерської діяльності, зокрема в рамках проведення чемпіонату.

2. Тренінг "Основи ефективної комунікації в волонтерській діяльності", метою якого є підвищення ефективності комунікації в процесі міжособистісної взаємодії – допомога студентам в оволодінні навичками та вміннями, що дозволяють підвищити рівень комунікативної майстерності.

3. Тренінг "Командотворення та лідерство у волонтерській групі", метою якого є формування у студентів практичних навичок роботи в команді, сприяння усвідомленню ефективності використання стратегії співробітництва на шляху спільного досягнення мети, спільної моральної відповідальності за результат, та поглиблення розуміння ролі лідера у формуванні а функціонуванні волонтерської команди.

4. Тренінг "Труднощі у волонтерській роботі та шляхи їх подолання", метою якого є ознайомлення студентів з труднощами, що виникають безпосередньо в час виконання волонтерських обов'язків, набуття навиків виходу з конфліктних ситуацій, підбору адекватних змодельованій ситуації мотивів та стимулів, вміння правильно розподіляти власні сили та відновлювати ресурси.

Вибір тренінгової форми навчання та тем занять ґрунтується на основі аналізу багаторічного досвіду волонтерства, поданого у роботах зарубіжних авторів, зокрема К. Бідерман, Р. Кроу, Б. Левайн, Р. Лінча, С. Маккарлі, М. Мерріл, М. Нуланд, низки українських центрів, зокрема Всеукраїнського громадського центру "Волонтер", вимог, поставлених до кандидатів у волонтери та специфіки надання послуг добровольцями, згідно функціональних

обов'язків, визначених УЄФА по 20 напрямках діяльності помічників турніру [2, 5].

Різнобічність напрямків волонтерської діяльності в час проведення футбольного чемпіонату вимагає від волонтерів не лише спеціальних знань, але й відповідних особистісно-моральних навиків. На нашу думку, студент, як потенційний волонтер УЄФА, в ході даного навчання повинен розвивати такі особистісні якості особистості, як відповідальність та самодисципліна, комунікабельність, емоційна стійкість, швидка адаптація, здатність до постійного навчання, висока мотивація до роботи, вміння різнобічно розвиватися, працювати в умовах змін та нововведень, швидкість реакцій в критичних ситуаціях тощо, важливим є розуміння потенційним волонтером цінностей і труднощів волонтерської діяльності. Так серед проблем з якими може стикнутися волонтер на початку роботи можна виділити відсутність практичних умінь, навичок командної роботи, недостатній розвиток комунікативних та лідерських якостей.

Навчання 70 студентів-волонтерів по "Примірній програмі підготовки волонтерів до Чемпіонату Європи з футболу в Україні у 2012 році" проводилось впродовж квітня-травня 2011р. на базі ЛІЕТ. Тренінги, в рамках тематичного модуля "Соціально-психологічна підготовка волонтерів", проводилися з групами студентів по 12-15 осіб. По закінченню програми студенти демонстрували здобуті знання в час здачі теоретичних тестів та проявляли засвоєні практичні навички вирішуючи змодельовані ситуації, що найчастіше можуть виникати в ході здійснення волонтерської діяльності в рамках проведення футбольного чемпіонату.

Аналізуючи досвід проведення соціально-психологічних тренінгів у рамках підготовки волонтерів до проведення чемпіонату Євро 2012 в ЛІЕТ можна зробити висновок, що дана форма практичної підготовки дозволяє суттєво поліпшити якість подання матеріалу й ефективність його засвоєння, забезпечує особистісне зростання майбутнього волонтера, мотивує, стимулює, створює ситуацію успіху, сприяє оволодінню необхідними знаннями та практичними навиками. Розроблена нами програма підготовки волонтерів дає

змогу студентам здобути необхідні базові знання та успішно пройти завершальний відбір і підготовку добровільних помічників до Євро 2012, яку проводитимуть спеціалісти УЄФА.

Перспективною, на нашу думку, є розробка спеціалізованих тренінгових програм з соціально-психологічної підготовки студентів згідно напрямків робіт для волонтерів, затверджених УЄФА. Це суттєво покращить якість психологічної підготовки волонтерів та ефективність їх подальшої діяльності на футбольному чемпіонаті.

Волонтерство за умов вищого навчального закладу має невичерпні можливості. Застосування досвіду, отриманого студентами в ході підготовки до здійснення волонтерської діяльності на Чемпіонаті Європи з футболу в Україні, може стати хорошим підґрунтям для подальшої реалізації низки міжнародних молодіжних волонтерських програм на базі вищих навчальних закладів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондаренко З. П. Модель організації волонтерської роботи в умовах вищого навчального закладу // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2007. – № 4. – С. 50–59.
2. Волонтерство: poradnik dla organizatora wolonterskiego ruchu [Текст]: навч. посіб. / Укл.: Т.Л. Лях. – К.: ВГЦ “Волонтер”, 2001. – 176 с.
3. Лях Т. Л. Соціально-педагогічна діяльність студентських волонтерських груп [Текст]: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / Лях Тетяна Леонідівна. – К., 2009. – 304 с.
4. Соціальна робота в Україні: навч. посіб. / І.Д. Зверева, О.В. Безпалько, С.Я. Харченко [та ін.]; За заг. ред. І.Д. Зверєвої, Г.М. Лактіонової. – К.: Науковий світ, 2003. – 233 с.
5. <http://www.uefa.com/uefaeuro/season=2012/volunteers/index.html>

ЗАЛУЧЕННЯ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДО ПІДГОТОВКИ ВОЛОНТЕРІВ В РАМКАХ ЄВРО 2012

Анотація

У статті розглянуто особливості організації волонтерської діяльності в умовах вищого навчального закладу. Представлено досвід впровадження соціально-психологічних тренінгів в рамках "Примірної програми підготовки волонтерів до Чемпіонату Європи з футболу в Україні у 2012 році" на базі Львівського інституту економіки і туризму.

ПРИБЛИЖЕНИЕ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ К ПОДГОТОВКЕ ВОЛОНТЕРОВ В РАМКАХ ЕВРО 2012

Аннотация

В статье рассмотрено особенности организации волонтерской деятельности в условиях высшего учебного заведения. Представлено опыт внедрения социально-психологических тренингов в рамках "Примерной программы подготовки волонтеров к Чемпионату Европы по футболу в Украине в 2012 году" на базе Львовского института экономики и туризма.

INVOLVEMENT OF UNIVERSITIES INTO PROCESS OF VOLUNTEERS TRAINING FOR EURO 2012

Annotation

This article describes specifics of organization of volunteer activities in universities. It represents an experience of implementation of social and psychological trainings as a part of "Approximate program for training of volunteers for European Football Championship in Ukraine in 2012" conducted in Lviv Institute of Economy and Tourism.